

Ben Buldum Başkasının Oldu

Marka, Patent ve İnovasyon Hakkında Bilmeniz Gerekenler

Kemal Yamankaradeniz

İÇİNDEKİLER

Kemal Yamankaradeniz.....	9
Destek Patent Genel Müdürü İbrahim İskender'den... ..	11
Destek Patent Yurtdışı İşlemler Koordinatörü Ersin Dereligil'den... ..	13

1. Bölüm

Destek Patent Ailesi.	15
İnovasyon ve Ar-Ge Çalışmalarımız	20
Toplumda Patent Bilincinin Yerleşmesi	26
Bilgiye Ulaşımın Önemi	28

2. Bölüm

Patent	31
Patentlese de mi Saklasak?	36
Lisansın Ekonomik Gelişmeye Etkisi	40
Patent Stratejilerine Dayalı Ar-Ge Sistemi.....	44
İş Metodu Patentlerinin Gücü.....	47
Patent Labirentinde Kaybolmamak	48
Türkiye Patent Liginde Nerede?.....	51
Yılda Kaç Tane Patent Alınıyor?.....	53
Marka ve Patent Vekilliği	61
Patent Vekilliğinin Önemi	66
Bülten Takip Etmenin Yararları.....	70
Patent Yol Haritası	71
Yönetimde Patent Stratejileri.....	73

3. Bölüm

Marka	75
Dünyanın Yeni Patronları: Markalar	80
Rekabette En Büyük Kozunuz Markanızdır	84

Ortadoğu'da Güçlenen Marka: Türkiye	87
Global Marka Olmak	90
Tescilde Kapsamın Önemi	94
Marka Tescili Neden Önemli?	98
Markanızın Yurt Dışında Korunması	104
Tescil Müracaatı Ret Nedenleri	109
Marka Stratejileri	114
Markalaşma Sürecinde Taklit	118
Tutundurmanın Önemi	123
Marka Takibi	125
Marka Oluşturabilmek ve Süreklilik	127
Markanı Nasıl Kullanacağını Bil	130
Marka Oluşturma ve Pazarlama	134
Markaların Yol Haritası	137
Markayla Bütünlük	140
Markayı Ölçebilmek	144

4. Bölüm

Ar-Ge Ve İnovasyon	149
Ar-Ge'nin Güçlü Işığı: Patent Araştırması	151
Gelişmiş Ekonomilerde Ar-Ge	152
Sermaye Derinliğine Kavuşabilmek	156
Zihniyet Değişimi	159
Ar-Ge Demek Patent Demek	164
Ar-Ge Rekabet Silahıdır	169
Rekabet İçin İnovasyon	174
Rekabet Üstünlüğü ve İnovasyon	178
Bilgiyi Elle Tutmak	182
Zamanın Ruhuna Ayak Uydurmak	184

Sistemli Ar-Ge Faaliyetleri	187
Geleceğin Dünyasında Rekabet	191
Güçlenen İşbirlikleri	195
Hizmet Sektöründe Ar-Ge	199
Rekabetin Yıldızı: Teknoloji	203
Endüstriyel Tasarım	207
Endüstriyel Tasarım Tescil Belgesi	209
Tasarım Temelli İnovasyonlar	212
Gelecek Yeni ve Özgün Tasarımlarda	215
Stratejik İş Modeli 'İnovasyon'	219
Kazanmanın Şifresi Patente Dayalı Ar-Ge	221
Teknolojik Gelişime Destek: Tersine Beyin Göçü	222
Tasarım Ekonominin Artı Değeridir	224
Tasarımlarınızı Tescille Koruyun	225
Editörün Son Sözü	229

*Bu kitabın hazırlanmasında emeği geçen herkese,
başta Destek Patent Ailesi'ne teşekkür ederim.*

Kemal YAMANKARADENİZ

Türkiye'nin kalkınmasında önemli bir rolü bulunan sınaî haklar bilincinin yaygınlaşması için 30 yılı aşkın bir süredir çalışan Kemal Yamankaradeniz, 1955 yılında Samsun'da dünyaya geldi. 1978 yılında Uludağ Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi İşletme Bölümü'nden mezun olduktan sonra 1983'e kadar çeşitli şirketlerde yöneticilik yapan Yamankaradeniz, 1983 yılında, bugün ülke genelindeki 9 bürosu ve 200'ün üzerindeki personeli ile alanında Türkiye'nin en büyük kuruluşu olan Destek Patent'i kurdu.

Destek Patent'in hizmetlerinin temelini, marka, patent ve endüstriyel tasarım vekilliğinin yanı sıra, sınaî haklar danışmanlığı, araştırma, tescil, tescil sonrası işlemler ve stratejiler oluşturmaktadır. Özellikle müşterilerinin karşılaştığı hukuki sorunlara çözüm bulmak için sadece sınaî haklar konusunda çalışan uzmanlaşmış, özel bir hukuk bölümüne sahiptir.

Kurum bünyesinde yer alan Destek Akademi, verdiği eğitimlerde şirketlerin rekabet gücünü artırmayı, uluslararası pazarlarda yer almalarını sağlamayı amaçlamaktadır. Fikri ve sınaî varlıkların nasıl korunacağı ve nasıl etkili bir biçimde kullanılacağına ilişkin ücretsiz eğitimler ile aynı zamanda Türkiye'nin 2023 ihracat hedeflerini desteklemektedir. Kurumun İNOVERSİTE® projesi ise üniversitelerin sanayi ile buluşmasını, akademik tezlerin sanayide kullanılması için patentle korunmasını, değer oluşturan projelerin sanayiye transferini amaçlamaktadır.

Halen Destek Patent A.Ş.'nin Yönetim Kurulu Başkanlığı görevini üstlenen Yamankaradeniz, başta iş dünyası ve üniversite öğrencileri olmak üzere toplumun geniş kesimlerinin sınaî haklar alanında bilgilendirilmesi amacıyla her yıl çok sayıda seminer ve toplantıya konuşmacı olarak katılmaktadır.

Sınaî haklar konusunda dünyadaki tüm gelişmeleri yakından izleyen, bu amaçla yurtdışındaki önemli organizasyonların tümüne katılmakta olan Kemal Yamankaradeniz;

- Uluslararası Fikri Mülkiyeti Koruma Birliği (AIPI),
- Avrupa Patent Vekilleri Birliği (EPI),
- Uluslararası Marka Birliği (INTA)
- Uluslararası Lisans Yöneticileri Birliği'nin (LES) aktif üyeleri arasında yer alıyor.
- Kurucusu olduğu Uluslararası Patent Birliği'nin (UPB) ve ölkemizdeki Patent Marka Vekilleri Derneği'nin de üyesi olan Yamankaradeniz, UPB tarafından başlatılan Patent Seferberliği projesini yürütmüştür.
- Sınai haklar konusunu toplumun geneline yaymanın çok önemli olduğuna inanan ve bu amaçla "Marka Olma Sanatı" ve elinizde bulunan "Ben Buldum Başkasının Oldu" isimlerinde kitaplar yazan Yamankaradeniz, 2008 yılı başında seçildiği Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Marka ve Patent Vekilleri Sektör Meclis Başkanlığı görevini 2010 yılı Mayıs ayına kadar yürütmüştür.
- Halen MÜSİAD Genel Başkan Yardımcılığı ve İstanbul Kalkınma Ajansı Kalkınma Kurulu Üyeliği görevlerini sürdüren Kemal Yamankaradeniz, ayrıca İstanbul Ticaret Odası 28. Meslek Komitesi üyeliği yapmıştır

Çok sayıda sivil toplum kuruluşunda da aktif görev alırken, aynı zamanda Türkiye'nin demografik yapısının ileri ölkeler seviyesine erişmesinin hem demokratik, hem de diğer alanlarda büyük bir gelişimi peşinden getireceğine inanan Yamankaradeniz, buluş ve yenilik kavramının çocuklara henüz ilköğretim döneminde aşılması gerektiğini vurgulamaktadır.

Evli ve 3 çocuk babasıdır.

İletişim Bilgileri:

T: +90 212 329 00 00

F: +90 212 346 02 64

kyk@destekpatent.com.tr

www.destekpatent.com.tr

Destek Patent Genel Müdürü İbrahim İSKENDER'den...

Destek Patent 1983 yılında kuruldu ve ben bu aileye 1 Mart 1986 yılında katıldım. İlk yıllar ne iş yaptığımı dahi bilmiyordum. “Ne iş yapıyorsunuz?” diye soranlara “Danışmanlık yapıyoruz” diyorduk. Gerçekten de o yıllarda markanın ve patentin ne olduğunu bilen yok denecek kadar azdı.

O yıllarda önce firmalara markanın ve patentin ne olduğunu anlatıyor, firmanın ihtiyaçlarını ortaya koyuyorduk. Ondan sonra da sözleşme yapmak için müşteriyi ikna etmeye çalışırdık. Şimdi ise tüm sanayicimiz bilinçli, süreçlerden haberdarlar ve yurtdışında konuyla ilgili gelişmeleri yakından takip ediyorlar. Bugün artık, markanın ve patentin ne olduğunu bilen bir sanayici kitlesine sahibiz.

1983'lü yıllarda, patentin, markanın ne olduğunu bilen firma sayısı o kadar azdı ki, yurtdışından bir marka işi aldığımız zaman tüm büroya pasta ısmarlardık. Tasarım tescili, faydalı model tescili, incelemesiz patent tescili o zamanlar yoktu, hatta markalarda yabancı isimler tescil edilemiyordu. Hizmet markaları tescil edilemiyordu. Mesela bir otel markası alınacaksa, çatal, kaşık, nevresim gibi emtialar için tescil alınabiliyordu. Yani esas unsurlarının dışında tescil yaptırabiliyorduk. Daha sonra 1995 yılında TPE'nin kuruluş kanunu ile birlikte bu tür tescil işlemleri mümkün olmaya başladı.

Gerçekten de Destek Patent olarak şunu samimiyetle itiraf etmeliyim ki; sınai mülkiyetin gelişmesine, Türkiye de yaygınlaşmasına, firmaların bilinçlenmesine katkımız büyüktür. Her ortamda sınai mül-

kiyetin yaygınlaşması için konferans, eğitimler, birebir görüşmeler, STK'larla eğitimler vs. yoğun bir şekilde gerçekleşmiştir.

Bir müşteri şikâyeti için Ankara'dan Malatya'ya gittiğimi sadece o müşterinin şikâyetini dinleyip geri döndüğümü biliyorum. Firma sahibi, "Sadece bu iş için mi geldin?" der ve bu duruma bir türlü inanmak istemezdi. Yukarıda da bahsettiğim gibi, 1983 yılında bir müracaat gelince tüm personele pasta ısmarlayan bir yapıdan bugün marka müracaatları bakımından dünya ikincisi olan bir yapıya ulaşmak takdir edersiniz ki kolay bir süreç değildir.

Ben bu başarıyı biraz da amatör ruha bağlıyorum. Cidden bir amatör ruhumuz vardı, firmalarla çok samimiyet kurup kendi firmamızmış gibi işlerine eğildik. Ben Destek Patent'in başarısını amatör ruhun ve profesyonel bilginin bileşkesinden kaynaklandığına inanıyorum.

Sanayicimize yakın olmamız, sorunlarına içten, samimi çözümler aramızın, müşterilerimizin iyi ve kötü günlerinde yanlarında olmamızın bizim buralara gelmemizde katkısı büyüktür diye düşünüyorum. Emeği geçen, şu an aramızda olan olmayan tüm arkadaşlarımıza içten şükranlarımı sunuyorum.

Destek Patent Yurtdışı İşlemler Koordinatörü

Ersin DERELİGİL'den...

1989 yılında Destek Patent ailesine katıldım. Biz Kemal Bey ile yola çıkarken daha Gümrük Birliği Anlaşması imzalanmamış, sınai haklar sanayicimizin gündemine girmemişti. Ancak hep konuştuğumuz, Türkiye'de bu konuda yakında büyük gelişmeler olacağı ve üstlenmiş olduğumuz misyona paralel olarak ülkemizin bu konudaki bilgi ve tecrübe eksikliğini gidermede liderlik edeceğimizdi.

1997 yılında Patent Bölümü yöneticisi olduğumda vaktimizin çoğu üniversitede ve iş adamlarına seminerlerle geçiyordu ve hâlâ öyle. Yurtçinde ve dışında sınai hak bilincini, yönetimini ve ticarileştirme stratejilerini anlattık ve anlatmaya devam ediyoruz.

O zaman hayal gibi gelen bu hedeflerden sonra şimdi hep beraber görüyoruz ki 100 bini aşan müracaat sayısı ile Türkiye'nin ve Avrupa'nın marka ligindeki liderliğini konuşuyoruz. Destek Patent %10'u aşan pazar payıyla Türkiye'nin lideri, uluslararası marka müracaatlarında ise dünyanın ilk 10 danışmanlık firmasından biri.

Kolay değil, Kemal Bey abartısız binlerle ifade edilebilecek seminerler verdi, yazılar yazdı, sanayici-üniversite-devlet kuruluşları arasında mekik dokudu. Türkiye için elzem olan sınai hak danışmanlığı sektörüne nice uzmanlar kazandırdı, bizlere sabırla hep önderlik etti.

Ulaşımında yol inşası büyük emek ve sabır gerektirir. Yollar açıldıkça toplumun hedeflerine varmasındaki güçlükler azalır. İşte Kemal Bey li-

derliğinde Destek Patent'in kuruluşundan beri 30 yıldır sabırla ve ısrarla inşasının mücadelesini verdiği yol, sınaî haklar bilgi ve tecrübesinin toplumumuzla buluşturulduğu yoldur. Başarımız bize güvenip hep destek veren on binlerce müşterimizin eseridir.

1. BÖLÜM

DESTEK PATENT AİLESİ

Destek Patent, Türkiye’de marka, patent veya faydalı model denildiğinde ilk akla gelen kurumdur. Sektörün oluşumuna bu anlamda bilfiil baş koyan bir şirket olarak, ülkenin kalkınacağına ve Türkiye’nin 2023 vizyonuna canı gönülden inanıyorum.

Fakat şunu da itiraf etmek gerekir ki, Türkiye’de patent konusu ağır aksak ilerlemektedir. Çünkü Türkiye’de patent bilinci hâlen yerleşmedi ve konunun önemi bilinmiyor. Hayal ettiğim özgür ruhlu Türkiye’nin hedefine ulaşması için yıllık 12 bin olan patent başvuru sayısının 100 bine çıkması gerekiyor. Çünkü patentle gelişebilme kısıtası sanayinin gelişmişliğiyle doğru orantılıdır. Japonya, ABD, Güney Kore, Almanya, Fransa ve Çin’de patent başvuruları markadan daha fazla gerçekleştiriliyor.

Sektörde yaşanan en büyük sıkıntıyı yetersiz bilgi paylaşımı oluşturuyor. Sektörün gelişiminin önündeki engel de aynı sıkıntıdan kaynaklanıyor. Yıllar önce sektöre ilk adım attığımızda İstanbul ve Ankara’da

marka ve patent işleriyle uğraşan birkaç şirket vardı. Sektörün en eskisi olan kurumların kapısını çaldım. Ama bilgi alamadım. Bu gerçeklik benim hayatımda önemli bir dönüm noktası oldu ve bazı kararlar almama neden oldu. Şirketleştikten sonra ilk işimiz, kendi bilgi birikimimizi oluşturmaktı ve öyle yaptık. İlk patentimizi de 1983'te yazdık, Destek Patent olarak biz bu pastayı büyüttük ve şirketimiz zamanla Türkiye'nin en iyi patent yazar şirketi oldu.

Bu işe üniversite üçüncü sınıfta arkadaşım Cemal Erzenin ile atıldım. İlk olarak dostlarımla desteğiyle muhasebe bürosu açarak girişimcilikte başarı hikâyesini başlatmış oldum. İki yılın sonunda okuldan mezun olduğumda 50 civarında müşterimiz vardı. Aslında girişimcilik ruhu zor şartlarda ortaya çıkıyor. O zor şartlar göze alınmayınca da her zaman bir eksiklikle hayaller gerçekleştirilemiyor. Rahat koşullarda girişimci olunmadığı için biz başarılı olduk. Çünkü başarılı olmak zorundaydık. Daha sonra girişimcilik ruhumun gereği yola kendi adıma devam etme kararı aldım.

1982'de, akademi dünyasının duayenlerinden Metin Yerebakan ile Uludağ Üniversitesinde tanışıp marka ve patent konularında fikir alışverişinde bulunmam bende çok ciddi etki bıraktı. O yıllarda Bilim ve Teknoloji Bakanlığı'nın bünyesinde bir daire başkanı buldum. Ankara'ya gittim ve birçok doküman toplayarak geldim. Marka konularında çalışmaya başladım. İlk olarak Hitit Mobilya'nın marka tescilini gerçekleştirdik. Ardından makine sektörüne ağırlık verdik. Patent konusu daha çok uzmanlık gerektirdiğinden Uludağ Üniversitesi Mühendislik Fakültesinden öğretim üyeleriyle ilk patent yazılımını hayata geçirdik. Bu arada Ankara'daki ilgili kurumlarla da irtibata geçtik. Örnek patent dosyalarını ve karara bağlanmış patent örneklerini inceleyerek uzmanlaşma konusunda bir hayli yol kat etmiş olduk. Bu bilgi birikimiyle de Destek Patent'in en büyük sermayesinin ilk tohumlarını atmış olduk.

Destek Patent, 1983 yılında sınai haklar (marka, patent, endüstriyel tasarım) alanında hizmet vermek amacıyla Bursa'da kuruldu. Türkiye'de sınai haklar bilincini yaygınlaştırmak ve yenilikleri destekleyerek müşterilerinin global pazarlarda rekabet şansını artırmayı hedefledik. Şirketimiz, yurtiçinde ve yurtdışında şirketlerin markalaşma, teknolojik yenilikleri ile endüstriyel tasarımlarını koruma yolunda karşılaştıkları engelleri ve riskleri ortadan kaldırmak üzere sınai haklar alanında vekillik hizmetlerini veriyor.

Temel olarak marka, patent, faydalı model ve endüstriyel tasarımların uygunluğunun araştırılması, uygun ve doğru şekilde tescil edilmesi, tescil sonrasında ise kötü niyetli benzer tescil girişimlerine karşı marka, patent ve tasarım izleme hizmetlerini yerine getiriyoruz. Ayrıca marka değerlendirme ve şirket bünyesinde Ar-Ge merkezlerinin kurulması, doğru Ar-Ge sisteminin firmaya kazandırılması gibi hizmetleri de sunuyoruz. Sosyal sorumluluk ekseninde, Destek Akademi markamız ile okullara ve firmalara ücretsiz markalaşma ve patent dersleri veriyoruz. Bu arada yeri gelmişken söyleyelim, alanında Türkiye'nin lideri olarak Uluslararası Madrid Marka Müracaatları'nda son yıllarda önemli dereceler elde ettik.

Destek Patent'in bugün 7 ilde 9 şubesi bulunuyor. 200'e yakın çalışmamız var. 10 yılda en fazla marka ve patent tescilini gerçekleştiren kurum olarak yıllık 8 bin marka, 1000 tane de patent müracaatı gerçekleştiriyoruz. Destek Patent, yıllık ortalama 2 bin 400 tasarım başvurusu yapıyor. Firmamız 180 ülkede marka ve patent müracaatı gerçekleştiriyor.

Firmamızın yıllara göre, marka, tasarım ve patent başvurularına baktığımızda 2012'de, 9666 marka, 1351 tasarım, 1181 patent başvurusu oldu. Yine 2012 yılında (yerli ve yabancı) 111 bin 120 adet marka başvurusu gerçekleşti. 2012'de endüstriyel tasarım başvurusu da 41 bin 220 adet oldu. Endüstriyel tasarımlarda bir önceki yıla göre %12,69 artış sağlandı.

Firma olarak en çok marka tescili talebi alıyoruz. Ardından patent araştırmalarına yönelik taleplerle karşı karşıya kalıyoruz. Bu konuda ‘Teknoprofil’ adını verdiğimiz, teknoloji araştırma ve izleme hizmetimiz yoğun ilgi görüyor. Teknoloji izleme hizmetimizle, pazardaki rakipleri, hedeflerini, pazarın ve müşterilerin talep ve ihtiyaçlarının tespitini, doğru ve güvenilir pazar araştırmasını, ürün ve rakip analizlerini yerine getiriyoruz. Rakipleri ve sektörü izleyerek yenilikleri piyasaya çıkmadan görme imknı sağlıyoruz. Böylece firmalara teknolojik üstünlük sağlanması ve rekabetçi ürünler üretilmesi olanağını sunuyoruz.

Patent firmaları vekillik ofisleridir. Sundukları hizmetler ise sınaı haklar alanında danışmanlık sağlamaktır. Marka tescili, patent ve endüstriyel tasarım tescili için vekillik yapmak ana faaliyetleri arasında yer almaktadır. Tabii ki sadece bu hizmetleri vererek bir patent firması olunmuyor. Biz sektörün ilk kurulan firmalarından birisi olduğumuz için sorumluluklarımız da bir o kadar fazla durumda. Bu noktada müşterilerimize daha iyi hizmet verebilmek için farklı ürünler geliştirerek çeşitli hizmetler sunuyoruz. Mşterimizi sadece hizmet aldıklarında değil, sonraki aşamalarda da yalnız bırakmıyoruz. Marka takibi, marka araştırması, patent izleme gibi farklı birçok hizmetlerimizle müşterilerimize hem yurtiçinde hem de yurtdışında danışmanlık ve vekillik hizmeti sunmaya devam ediyoruz. Öyle ki bünyemizde bulundurduğumuz, ürün geliştirme bölümümüzde her geçen gün yeni fikirler üreterek hem müşterilerimize daha iyi hizmet veriyor hem de değişen dünya şartlarında inovatif gelişmeleri yakından takip ediyoruz. Ülkemizde ve dünyada sınaı haklar alanında vekillik yapan çok fazla firma bulunmaktadır. Ama önemli olan doğru hizmet vermek ve müşteri memnuniyetini sağlamaktır.